СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 138. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТИ, середа, 19-го липня 1944. No. 138. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, July 19, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ХВАЛИТЬ АЛЕ НЕ ПІДТРИМУЄ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА ВОЛЕСА

ШІКАГО. — Сенатор Семюл Д. Джексон з Індіяни як майбутній предсідник Краєвої Конвенції Демократичної Партії дістав лист від президента Рузвелта з похвалами для віцепрезидента Генрія Волеса, котрого він знає добре ще з часів, як Волес був секретарем рільництва. Президент каже, що він голосував би на нього як на кандидата на віцепрезидента, але він не хоче диктувати конвенції і тому лишає конвенції вільну руку при виборі кандидата на віцепрезидента.

Поміж іншими кандидатами на віцепрезидента поважніше трактують кандидатуру Джеймса Ф. Бирнеса, бувшого члена Найвищого Суду, а тепер директора Бюра Робучої Сили.

Замітними стають жінки, які поприїздили з домаганням признати жінкам рівні права в плятформі Демократичної Партії. Другим важним домаганням являється справа рівного трактування нігрів в південних стейтах. — Іменем жидів д-р Стевен Вайс з Ню Йорку домагається, щоб в демократичній плятформі помістити домагання створити жидам батьківщину в Палестині.

ЕКСПЛЬОЗІЯ АМУНІЦІЇ В КАЛІФОРНІЇ.

САН ФРАНСИСКО. — Склад амуніції воєнної фльоти в Порт Шікагу, 50 миль на північ від Сан Франсиска, вилетів у повітря, а сила вибуху була така страшна, що її почули в промені 50 миль навкруги. Перші звіти з вибуху подали число вбитих осіб на 650. На місци катастрофи працюють відділи Червоного Хреста та інші рятункові організації. Шпиталі в цілій околиці переповнені раненими, а трупарні небіжчиками. Телефонічні получення з Порт Шікагом перервані внаслідок експльозії, тому важко дістати подрібні інформації про розміри нещастя.

ВЖЕ ВИРОБЛЯЮТЬ ЗАЛІЗКА ДО ПРАСУВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Рада Воєнної Продукції проголошує, що видала дозвіл на виріб останньої квоти електричних залізок до праєування. Надіються отже, що вже найближчої осени появиться на ринку 2,037,838 нових залізок. Майже 99 відсотків нових залізок призначено для домашнього вжитку, а решту для торгівлі. Нові залізка виробляють у фабриках Огайо, Минесоті та в Ілиной.

ГРОЗИТЬ НЕДОСТАЧА КРОВНОЇ ПЛАЗМИ ІЗЗА СТРАЙКУ.

ВАШИНГТОН. — Ізза страйку робітників в фабриці шкла у Вайнленд, у стейті Ню Джерзі, лишилася дуже мала кількість шкляночок, в яких пакують і перетримують кровну плязму, призначену для воєнних шпиталів. Це подав до відома директор Медичної Служби Армії. Страйк вибух між 1,500 членами юнії робітників при шклі тому, що ще від листопаду минулого року не поладнана справа підвишки їхньої плати. Головна кватира Американської Федерації Праці наказала робітникам вернутися до праці, інакше президент Рузвелт пристосує законні постанови, які уповажнюють його до ділання вчасі воєнної скрути.

ПОМЕР ҐЕНІЙ-НЕУЖИТОК.

БОСТОН. — У тутешньому шпиталі помер у віці 46 літ Джеймс Сидис, ґеніяльний хлопець зперед 35 літ. Перед смертю він не мав ніякого заняття і жив як бідак. Він походив з Ню Йорку, а коли мав три роки, вмів уже читати й писати. Перед 9. роком життя він говорив кількома чужинними мовами, в 11. році життя його допустили на університетські студії в Гарварді. Скінчив науку як мав літ 14, відзначався ґеніяльним талантом в математиці, в 20 році життя був інструктором математики, але не мав амбіції ні смілости і потім став канцелярійним робітником в стейтовім бюрі для компензації. Раз засудили його на 18 місяців вязниці за участь в большевицьких першетравневих розрухах в Бостоні, але він цієї кари не відсиджував. Ніколи не чувся дитиною, не розумівся на приємностях, не відчував потреби дівочого товариства і як студент шлюбував, що не вжениться.

ВЕРБУЮТЬ ЖІНОК ДО ЗБИРАННЯ ОВОЧІВ.

ВАШИНГТОН. — Цьогорічний збір овочів заповідається дуже обильно, коли його зібрати вчас. Організація Жіночої Земельної Армії взиває всі жінки, що можуть посвятити свій час, щоб зголошувалися збирати й зривати овочі для презервування. Для облекшення такої праці організація Жіночої Земельної Армії втримує окремі жіночі табори в різних стейтах. В стейті Ню Йорк, напр. є таких таборів 17, в Конетикат 13, і т. д. До роботи належить голоситися в Федеральних Бюрах Праці.

Переговори для Міжнародньої Організації відбудуться вже незадовго

ВАШИНГТОН. — Представники чотирьох потуг зберуться вже мабуть у початках місяця серпня в Вашингтоні, щоб переговорити пляни для створення міжнародної організації для забезпеки миру. Це виявив секретар стейту Кордел Гол в окремій оповістці, але не подав докладної дати. Зате Гол виявив, що розмови відбудуться на підставі плянів, складених на конференції в Москві; що вони будуть ведені окремо між Америкою, Англією й Росією а окремо між Америкою, Англією й Китаєм, отже без Росії тому, що Росія не є у війні з Японією. На подібний лад велися вже переговори в Каїрі й в Тегерані. Засади, на яких має бути створена Мирова Ліга, проголосив президент Рузвелт ще 15. червня 1944.

Тому, що Конґрес Злучених Держав заявився вже давно за створення такого міжнародного тіла, адміністрація Рузвелта не боїться перепон в цій справі збоку американського сенату.

МОНЕТАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ БУДЕ ПРОДОВЖЕНА ДО СУБОТИ

БРЕНТОН ВУДЗ, (Ню Гемшир). — Монетарно-Економічна Міжнародна Конференція, яка мала покінчитися в середу, буде продовжена до суботи 22. липня, щоб довести до успішного висліду мозольну працю. Праця була спинена кілька днів через брак відповіди Росії в справі квоти до міжнароднього фонду, а після цього делеґати мусіли працювати день і ніч для викінчення справ. Проволока принесла теж матеріяльні втрати для управи готелю, в якому відбувається конференція, бо готель відмовив місця для гостей, які позамовляли були кімнати на день 20. липня. Надіються, що в пропонованім міжнароднім банку Злучені Держави івестують суму три біліони й триста мільонів долярів.

АМЕРИКА ВПЛАТИЛА $4,000,000 ДО ЮНРРА

ВАШИНГТОН. — Уряд Злучених Держав вплатив $4,000,000 до фонду Адміністрації Ріліфу й Реґабілітації Обєднаних Держав (ЮНРРА), тобто якраз пайку, яку мав заплатити на 1944 рік. Більшу частину цих грошей зужиється на закупно засобів та на заплату услуг для ЮНРРА. Таксамо й інші держави повплачували свої вкладки, в міліонах долярів, як от Бельгія 100, Канада 300, Китай 500, а інші в тисячах, як: Чехо-Словаччина 25, Етіопія 5, Тимчасовий Уряд Франції 50, Греція 50, Польща 100, Совети 200, Англія $1,500,000.

Італійська ґазета критикує Аліянтів

РИМ. — У ґазеті „Воче Републікана" появилася знову критика аліянтської політики супроти Італії. Автор статті Рандольфо Пачіярді каже, що італійський уряд під премієром Бономім не має справжньої влади. Він закидає теж Аліянтам, що вони не хочуть допустити італійців до більшої участи в воюванню проти німців.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", доносячи про цю статтю, додає, що стаття Пачіярдія погоджується з почуваннями багатьох італійців.

НІМЕЦЬКА МАСАКРА В ІТАЛІЙСЬКОМУ МІСТІ

ЧІВІТЕЛЯ. — На свято Св. Петра, 29. червня, цього року з рук італійських патріотів згинули тут три німці. З пімсти за це німецькі вояки витягнули з церкви 150 італійців, вивели їх на площу й розстріляли машиновими крісами, групами по пять. Потім знесли тіла до домів, до котрих вкинули ручні ґранати. Накінець підпалили ці доми машинами до викидання горіючої нафти. Покинувши місцевість, німці розставили по дорогах сторожів, які вбили ще 17 осіб, що пробували дістатися до містечка.

НІМЦІ ЕВАКУЮТЬ СХІДНУ ПРУСІЮ

БЕРН. — Німецьке радіо закликає постійно німців у Східній Прусії ставити опір наступаючій червоній армії та сповнити свій обовязок супроти вожда й батьківщини.

Рівночасно німецький уряд установив уже Альфреда Розенберга начальником евакуації Східної Прусії. Покищо евакуують околицина схід залізниці з Тільзиту до Інстербурґу. До Швеції приходять вісти, що все німецьке цивільне населення Східної Прусії просто масово рушило в напрямі Німеччини. В цілій Східній Прусії панує справжня поляка перед надходячою червоною армією.

ЧУТКИ ПРО ЕВАКУАЦІЮ БАЛКАНУ

ЦЮРІХ. — Швайцарська преса однодушно пише про німецькі приготування до евакуації Балкану. „Ґазет де Льозан" подає таку вістку зо Сербії. Німці затирають сліди трачення жидів і сербів. У Білгороді німці заставили 300 сербів відкрити гроби жертв німецьких репресій та спалити останки тіл.

ФРАНКО ХОЧЕ МИРА

Еспанський диктатор Франко повторив на краєвім конґресі фалянхістичної партії свою попередню оферту Аліянтам бути мировим посередником між ними й Німеччиною.

МІСТО ПО БОЮ. — Так виглядає тепер Понт л'Абе, місцевість у Нормандії, по відході німців, котрі там ставили завзятий опір аліянтським інвазійним військам. Просто ні один дім не остався без ушкодження, а багатьох зовсім не стало. Французька родина, наклавши на колісницю останки свого маєтку, волочаться тяжко дорогою, шукаючи нового пристановища.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ПРОДИРАЮТЬСЯ ДО СЕН ЛЬО

НАЙВИЩА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Піхотинці першої американської армії продерлися крізь вперту оборону німецьких військ на схід від нормандського міста Сан Льо, що вважається найважнішим пунктом в німецькій обороні. Потім німці сконцентрували на місто такий убійчий огонь, що американські війська відступили з центра міста на його окраїни, з котрих почали наново просякати в місто, займаючи в боях дім за домом.

Бій за Сан Льо вважається найзавзятішим боєм цілої аліянтської кампанії в Нормандії від самого висадження аліянтських військ на французьке побережжя. Німці робили проти американців завзяті протиатаки, але американці розбили їх бомбардуванням з літаків.

Тимчасом британські війська посувалися далі поза Каен. На тому секторі аліянтські частини перемішані з ворожими в страшно помотанім бою. Вояки бються з гармат, повзів і рушниць, від села до села, від межі до межі. Британці заняли кілька важних місцевостей, як Нуер, От де Форж, Ба де Форж і Ванд. Аліянтські летуни помогли й тут, розбиваючи ворожі склади амуніції й фронтові позиції.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИВАЮТЬ КОМУНІКАЦІЙНІ ЛІНІЇ В ФРАНЦІЇ.

Понад 750 американських бомбовиків ударили зо своїх баз у Британії по залізничих дорогах й по інших комунікаційних засобах, що служать для підвозу німецьких військ і воєнних припасів у Франції. Наслідки цих рейдів були справді поважні, бо, як доносять з Франції, на цілій низці доріг, що ведуть на фронт, появилися написи: „Обїзди!" Німцям у Франції грозить повний параліж залізничого руху.

Цим літакам помагала друга хвиля, що вилетіла з баз в Італії. Не поминули теж бити по Па-де-Кале, де находяться головні висильні безпільотних бомб.

НІМЦІ НЕ ХОЧУТЬ ТРАКТУВАТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ЯК ВОЄННУ СТОРОНУ.

Німецька аґенція „Загранична Інформаційна Служба" навела заяву німецького уряду на берлінськім радіо, що найвища команда видала прикази далі тактувати французьких партизанів, що воюють проти Німеччини, як терористів, тобто піймaних розстрілювати.

Німецька заява є відповіддю на осторогу ґенерала Айзенговера Німеччині, аби трактувати французьких партизанів як воюючу сторону. Айзенговер загрозив, що всі, винуваті за розстріли французьких партизанів, будуть, по війні карані.

БРИТІЙЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ ПОЗА АРНО.

РИМ. — Британські війська восьмої армії перейшли несподіваним маневром ріку Арно й поперли сильно в напрямі Фльоренції.

На західнім побережжю американські війська находяться вже менше як дві милі від Леґгорну.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПІДХОДЯТЬ ДО БЕРЕСТЯ.

ЛОНДОН. — Червона армія поступила наперед на 25 миль здовж залізничого шляху з Мінська до Варшави та підійшла на віддаль 15 миль до важної фортеці Берестя Литовського. Тимчасом північні частини червоної армії просякнули вже дві милі вглиб Лотви.

У цьому наступі на Берестя червона армія заняла між іншим Біловежу, коло котрої находиться величезна пуща, котру Гітлер подарував Ґерінґови як приватну резервацію для полювань.

Московський комунікат говорить про діяльність партизан в околиці Берестя, котрі за останній місяць висадили з рейок понад 50 німецьких військових поїздів. Партизани називаються відділами Олександра Невського. Московський комунікат називає їх совєтськими патріотами.

НІМЦІ ДАЛІ ПРО ОФЕНЗИВУ НА ЛЬВІВ.

ТИМЧАСОМ Берлін уже третій день доносить про велику російську офензиву" на південному польському фронті". Мовляв, російські війська на 120 миль широкому фронті, що сягає від Ковеля до Тернополя, прuть наперед в напрямі Львова, важного залізничого вузла й фортеці. Московські комунікати далі цю офензиву промовчують.

За берлінським донесенням, російські війська доперли тут уже до Золочева, що лежить 35 миль на схід від Львова.

ПАРАДА 75,000 НАЦІСТІВ У МОСКВІ.

МОСКВА. — Через три роки Гітлер обіцював німцям великі перемоги в Росії на парадний вмарш до Москви. Дня 17. липня величезні товпи народа, ґазетярі й дипльомати оглядали марш через Москву націстичної армії з 75,000 вояків. Це були все бранці, забрані в боях у Білоруси.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

За оголошення редакція не відповідае.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Терор на Карпатській Україні

Уряд Воєнної Інформації в Вашингтоні подає вістку про знущання мадярських військ над населенням Карпатської України („карпаторосів"). Як звичайно інформації з такого жерела заслугують на повну віру. Заслугують її цим разом тим більше, що походять вони з самих мадярських жерел, себто з жерел, які скорше були би заінтересовані в закриттю таких вісток, ніж у їх виявленню.

Цим разом саме рептилька мадярського уряду „Карпаті Гірадо" доносить, що у Берегові страчено на публичному ринку 5 партизанів, пійманих у повіті. За донесеннями цього самого часопису, піймано партизанів і страчено й в інших місцевостях. У місцевости, названій Надьсольош, страчено сім цивільних осіб, у місцевости, названій Федереардо, три, а в Фекетегазі пять осіб. (Звісно довколичне населення так цих місцевостей не називає; перезвав їх так мадярський уряд, виконуючи свою програму мадярщення краю).

Цікаві подробиці подано в згаданій квіслінгівській газетці про розстріли в Надьсольоші. Розстріляно там саме д-ра Гайнріха Ноймана, жінку Михайла Гендери та жінку Симеона Фаркаша, разом з їх заговірниками, за те, що вони помагали патріотичному збройному опорови в Карпатській Україні. У Федетеарді жертвою терору впали Петро Ромач, Владислав Ілика і Самуіл Смелько. З жертв терору в місцевости Фекетегазі подано ймя візника Владислава Гоцка.

В чому полягав протимадярський спротив засуджених, розкриває дещо офіціяльна заява, подана в квіслінгівськім часопису. Сказано саме, що засу[illegible] особи були обвинувачені за те, що вони удержували тайну радіову [illegible]тру вів якийсь д-р Йосиф Лецман, а котру вони перевозили з місця на місце, аби її уряд не міг найти. Уряд попав на їх слід та переарештувавши їх усіх, помістив у військовій вязниці в Мармароськім Сиготі. З тої вязниці перевезено кожного з них до його родинного села, де кожного з них страчено „при найширшім розголосі".

Стільки урядове американське заподання, оперте на офіціяльну мадярську заяву, поміщену в урядовій рептильці. Нажаль заява неповна якраз щодо тих справ, які нам можуть видатися найважнішими. Вона не каже, чого саме хотіли ці люди, що ставлять урядові збройний опір та удержують тайне радіо й за це пішли на смерть. Їх засуджено на смерть за бунт проти мадярської держави, і ця обставина підносить у першу чергу питання: якоїж держави вони хотіли?

Не маючи на питання позитивної відповіди, нам приходиться вдоволитись неґативною відповіддю, що вони не хотіли мадярської держави, що теж має свою вартість, головно зогляду на ці ще й нині в Америці серед виходців з тої землі бушуючі симпатії, явні або скриті, до мадярських окупантів.

Господарні стейти

Як одиниці, так і стейти та муніципалі мають свою господарську програму на післявоєнні часи, якщо заробили гроші підчас війни. Одначе програма одиниць різниться в дечому від програми стейтів чи громад. Громада та стейт це правне поняття і ці організації існують для добра людей. Звідси виходить засада, що їхня господарка мусить бути приноровлена до потреб населення.

Установи й газети, що займаються економічним життям народу, призбирали вже відомости про пляни 31 стейтів щодо їх діяльности після війни. Йде просто про те, щоб дати населенню заняття безпосередно після війни і щоб не допустити до господарсько-робітничої кризи, яка панувала перед війною. З другого боку через війну багато прилюдних робіт по стейтах треба було стримати, бо не було робітників. А в той спосіб два інтереси, робітника й підприємця, сходяться разом, щоб розбудувати народне господарство.

Як приклади такого плянування візьмемо кілька стейтів. От стейт Ню Йорк: Тут програма праці обіймає будову водних каналів аж до розбудови робітничих домів помістах. У Каліфорнії стейт поробив старання для розбудови стейтових будинків, шпиталів, колеґій. У Пенсилвенії мають заложити аж 175 летунських майданів, а цей проект дається відчувати аж у далекій Арізоні. Від стейту Мейн на Сході аж до стейту Орегон на Заході придумують над залісенням пустарів та над пляновою лісною господаркою. Стейт Айдаго склав пляни для штучного наводнення, чи як там кажуть [illegible] мель. Стейт Мейн хоче теж видати $4,000,000, на розбудову стейтового капітолю, а Флорида плянує розбудову стейтового осередку в Талагассі й вигідніших вязниць. Норт Дакота відложила для регабілітації ветеранів цілий міліон долярів, а стейт Вермонт призначив півтретя міліона на бонус для ветеранів. Оці приклади наведені лише як взірець, чим займаються стейти, коли мають на увазі самі потреби стейту і добробут населення.

Та крім цього є один спільний плян розбудови, яким інтересуються усі стейти тому, що він причиняється до піднесення добробуту цілого краю — Злучених Держав. Є це проект розбудови шляхів, що їх загально називають „високими дорогами" — „гай вей".

Розбудова шляхів причиняється до влекшення транспорту при помочи автомобілів, вантажних авт („троків"), та автобусів. В цьому має інтерес і федеральний уряд, тому приходить стейтам з допомогою.

Розбудова шляхів в Америці це постійне економічне явище. Як би ви так колись не були кинулися до розбудови залізничих шляхів перші „залізничі королі", то населення Америки булоб замкнене в кількох східніх стейтах і булоб дусило себе економічно. Залізничі шляхи причинилися до розмаху економічних підприємств і до вихіснування природних багатств Америки. У воєнні часи пішла розбудова підприємств навіть у таких закутинах, де колись про це не було мови. Щоби до підприємств дістатися, уряд пробував підпомагати спеціяльно придумані засоби. Повстав новий промисл виробу „трейлерс", тобто мешкань на троках. Робітник з родиною наймає, чи купує на виплату рухоме мешкання з двох-трьох кімнат і переїздить в ньому з місця на місце, де лише трапиться робота. Десятки тисяч робітників їздять у такий спосіб по різних околицях Америки, а по війні, коли прийде демобілізація, коли прийде до так званої „реконверзії", тобто переміни економічного життя воєнного на життя мирове, цей рух може ще зрости. Робітник поїде там, де на нього жде робота. Це й причина, чому для такої міграції потрібно ліпших шляхів. Ні стейтові уряди ні федеральний не будуть щадити гроша, коли йде про розбудову шляхів для посилення добробуту населення.

Як маємо тепер залізничі шляхи, одні для льокального, інші для поспішного руху, так [illegible] шляхи для моторового руху на малі віддалі і на такі, що перерізують ввесь край. Це не дрібна справа, коли напр. прийде перемінити Дітройт чи Філядельфію на мировий стан з теперішнього воєнного стану. Наскільки в містах є така продукція, що придасться для мирових цілей, вона зможе затримати робітників при роботі. Але, де місто розрослося несподівано в часах воєнних, як от Філядельфія, там для розпровадження населення по війні треба мати готові засоби. А до таких засобів належать теж і добре збудовані шляхи, по яких могтимуть вигідно їздити автобуси, троки, трейлери і приватні авта.

Отже розбудова шляхів це один спільний проект повоєнний, який дотикає всі стейти.

На можливість розбудови летунських майданів вказвли ми згадуючи стейт Пенсилвенію, але тут годиться ще згадати про розвиток летунства для достав краму й важкого товару, як поспішних посилок. Це така незбагнена ділянка, про яку ледве натякається при обговоренню розбудови шляхів. Але й це мають стейти на увазі.

Микола Чубатий.

Що варта незалежність нації?

Американський День Незалежности та незалежність народів.

За нами недавно відсвяткований День Американської Незалежности — Індепенденс Дей — 4. липня. Тогорічний День Американської Незалежности проминув з якоюсь виїмковою повагою, в американському громадянстві немов відзеркалював ся в нім дух часу. Цеж Америка зводить бій, на життя та смерть усіми засобами людськими та технічними, щоби побороти свого ворога, щоб зберегти правдиву незалежність виборену предками, дітьми американської революції.

Американський День Незалежности встановлений на памятку проголошення повної державної незалежности Америки конгресом представників тринадцять англійських кольоній Північної Америки 4. липня 1776. Не стала ще тоді Америка вповні вільною державою, бо перед нею стояла ще завзята боротьба за дійсну незалежність з Англією, що покінчилася аж допера 1781, одначе в цім дні Американський Нарід висказав свою постанову бути незалежним і тим положив ідейні та правні основи під нову державу, що нині виросла на першу потугу світа.

Варта пригадати початок цього історичного документу, щоб й американські українці пригадали собі, що значить назалежність нації. Може дехто думати, що це робити не потрібно, бож це ясне кожному як сонце; А воно таки потрібне. Недавно в українсько-американській пресі читали ми такі дивовижні погляди одного старого громадського діяча на тему незалежности у відношенні до українського народу [illegible] конечне занятися цею основною справою. Бо часто так буває, що люди сотки разів повторюють якесь поняття, а його таки добре не розуміють. Тому й поняття незалежности нації треба таки вияснити.

Виясняти його не хочу по моїм думкам. Може хтось думати, що це вияснення довільне, чисто особисте автора тих слів, тому загляньмо до цього історичного американського документу повного глибоких думок про це, що це є незалежність народу та коли нарід має право зірвати зі своїм гнобителем та власною волею стати незалежним.

„Коли в наслідок подій серед людей — читаємо в документі американської незалежности — стане конечним для якогось народу **зірвати політичні звязки, які вязали його доси та заняти поміж державами світа окреме та рівне місце, до чого право природи та право Боже його уповажнює**, випадає з огляду на опінію людства виложити причини, що пхнули до цього відокремлення.

Ми вважаємо за очевидну правду, **що всі люди на світі сотворені рівними та що вони обдарені Творцем світа деякими правами, що їх ніколи не можуть стратити. Поміж тими правами є право до життя**, право до свободи і право заживати щастя".

Нація стає тоді незалежною, коли вона рівна з іншими народами світа та окремо, сама незалежно від нікого іншого може рядитися і бути свобідною і щасливою. Словом незалежною є нація тоді, коли вона є правдивим господарем на власній землі та ніхто її втручатися до її життя не має права.

Нарід рядиться через свою державну владу, яку собі сам установляє, тому нарід правдиво незалежний, є тільки в такій державі, де він сам собі владу може установляти, себто в демократичній формі правління.

У диктаторських державах, таких як Німеччина чи Росія, пануючого німецького чи російського, не є незалежним, але можна навіть підноситиб сумнів чи й сам німецький та російський нарід, кожен яко нарід, є незалежним. Не він сам собі настановляє владу; вона влада є йому накинена меншою групою, але активною та добре зорганізованою, на якій опирається диктатура. Такою групою є партія націонал-соціялістична в Німеччині, чи партія комуністична в Совєтській Росії.

Таке якраз поняття української незалежности нації мав на думці Іван Франко, коли в своїм „Мойсею" говорив, що й український нарід стане ще хазяїном домовитим, себто правдивим господарем на українській землі. Господар завідує сам, не питається поради з Москви, не бере його інструкції. Його воля як вираз збірної волі рідні є рішальна при завідуванню цею широкою родиною, що нею є нація вільна та незалежна від нікого.

Незалежність важніша чи соборність?

Дуже часто в історії людства багато народів було поставлених перед таке питання, що скорше вибирати незалежність, але незединеного цілого народу, чи зединення, але в залежности від іншого народу. Річ природна, що ідеалом кожного народу є бути і зединеним. Ці два осяги це повний ідеал, це найвищий осяг. Але часто так є в історії, що відразу тих двох ідеалів осягнути не можна. Котрий тоді важніший, котрий скорше вибирати як такий, що успішніше веде до осягнення повного ідеалу в майбутности?

Перед таким питанням були довго поставлені італійці, коли боролися за державну незалежність, перед таким самим питанням були поставлені поляки перед першою світовою війною, коли треба було їм вибирати поміж Росією та Німеччиною, з яких кожна опановувала частину їх території та не мала охоти відступити її незалежній Польщі. Перед таким самим питанням є нині поставлений український нарід в Европі в претяжкій своїй ситуації. П е р е м о ж н а Росія східної України нині, в часі своєї сили, не зречеться, але справа Західної України ще на всякий спосіб є справою невирішеною, тому може бути вирішена навіть в напрямі незалежности. Що краще вибирати українському народови в Европі — зединення в неволі чи незединення, але принаймі для частини України на волі?

В народі вольних колі...

[illegible] пять міліоновим народом, отже великим народом, а нема його в народів вольних колі, нема його поміж націями світа годі, коли поміж націями світа є малі норвежці з нецілих три міліонами населення, з таким самим населенням данці та інші малі народи. Вони нації в міжнародному розумінню, український нарід легітимації на націю не має, бо не є незалежним. Коли діставби український нарід легітимацію на націю? Тоді, колиб хоч невелика частина сталаб вповні незалежною.

Говорім цілком теоретично; колиб малесенька Карпатська Україна була добула незалежність та утрималася, то вона півміліонова країна малаб цю легітимацію бути нацією в міждержавному розумінню, в народів вольних колі, якої легітимації не має і не буде мати великий український нарід, як довго буде залежним від Московщини, як довго буде під чужим пануванням, хочби зединеним.

Нині все таки від часу до часу говориться про малі держави та їх права. Говориться про них тому, бо вони добули собі легітимацію на націю своєю незалежністю. Незалежність це величанська цінність, вона допера робить нарід повною нацією та відкриває йому горизонти на краще майбутнє, тоді, коли нарід ще не осягнув своєї соборности, тільки до неї прямує. Незалежність це перший ступінь відродження нації, вступлення в народів вольних коло.

Це було теж причиною чому то в часі боротьби за Карпатську Україну, за її незалежність з усею силою кинулися задавлювати її Польща та Росія. Одна і друга держава напевно малесенької Карпатської України не боялися. Вона не могла нікому загрожувати фізично. Вона не могла загрожувати фізично, але могла загрожувати політично та мораль-

---

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю")

14)

Сів коло них і Паволоцький. Так вся родина, опанована сумом, сиділа обнявшись, не завважуючи упливу часу. Мала Ольга розповідала щось батькам, але й вона скоро замовкла. А зпоза саду доносився лемент і тарахкотіння возів — село відпроваджувало своїх близьких у жертву жорстокому богові війни.

V.

Другого дня Паволоцький виїхав у полк. Непевний, чи застане його на місці постою в Орлі, думав у Києві задержатись, поінформуватись у штабі округа й який прикордонний район і коли має виїхати окрема гусарська бриґада. У сусідньому третьоклясному вагоні їхало зо два десятки односельчан, бажаючих служити в чернигівському полку, — вони прилучилися у повітовому місті. Вже з Попельні поїзд часто задержувався зустрічними. Поїзди на захід пролітали на стаціях не спиняючись, переповнені головно кіннотою і артилерійськими частинами. В переділі їхало кількох піхотних старшин, як і Паволоцький, мабуть з відпустки і двох резервових старшин, як з розмови виявилося. На всі лади вони обговорювали причини війни і вигляди на успіх російської армії. Від розмов віяло ярою чорносотенщиною.

— Н-да, чорт побери... — розводився гарячково один, піхотний поручник. — Влада повинна виселити всіх німців з прифронтової полоси, інакше діяння нашої армії засуджені на невдачу. А теж і жидів. В Росії їх держать у залізному кулаку, тож вони радо спричинятимуть все, що унеможливлювалоби наші успіхи.

— Конечно! — хором потверджували його співрозмовники, а він говорив далі:

— Щож до німців, то як вовка не корми, він у ліс глядітиме, каже помовка. Хоча німці їдять наш хліб, та Німечна ближча їм по духу, чим, скажемо, Росія. І вже тому вони небезпечні для нас...

— А хахли, чи поляки, думаєте від жидів ліпші? — спитав один з цивільних, по вигляді з волостних писарів.

— Чорт один, що хахли, що жиди, — відповів поручник. — Не будуть церемонитися і з хахлами. Інша справа з поляками. З ними обходитимуться делікатніше... Всеж таки культурний народ, ну, і в Австрії і в Німеччині поляки заселюють цілі области.

Паволоцький в розмову не встрягав, але останні слова поручника вивели його з рівноваги.

— Як бачу, то пан поручник готовий виселити десь всіх хахлів, — заговорив трохи різким тоном. — Забуваєте ви, панове, що в Австрії також живе кілька міліонів хахлів-українців, і людяне обходження приєднає їх до Росії. Говорите так, як би ви хахлів і жидів вважали за щось нижче від великоруса і поляка... Хахли такіж люди, що й москвини, будьте певні, а може ще й культурніші...

— А ось, ми займем Ґаліцію, то всі хахли будуть нашими, прилучаться до москвинів. — Чванькувато викрикнув цивільний.

— Невідомо, — Паволоцький заперечив, — чи вдасться нам окупувати Галичину. Залежатиме у великій мірі від обходження нашої армії з галицьким населенням.

— Не тільки Ґаліцію, а й Відень займемо! — не уймався цивільний. — Правда, пане поручнику? — тріпнув поручника по плечу рукою.

Цей змірив цивіля недружелюбним зором і звисока процідив крізь зуби:

— Справедливо... А з ким маю честь?

— Рябушенков, прапорщик запасу армійської піхоти...

— О, товариш по зброї! — закричали інші старшини. Пішла взаїмна рекомендація, що тривала кільканадцять минут. Переділ наповнився галасом, димом. Нові знайомі частувалися сигаретами, курили без перестанку. Атмосфера у переділі ставала нестерпною. Може під впливом нікотини старшини взялися будувати дивовижні пляни захоплення Відня і Берліна, прилучення до Росії двох великих держав, щоб таким чином межувати з союзною Францією і дістати вихід у Середземне море на Адріятику. Розмарилися вже про те, як колись приспособляться десь над Адріятиком на службу, у соняшній Дальматії чи Славонії.

Не мав Паволоцький охоти встрявати у балаканину, а піхотинці не наважувалися його зачіпати, може тому, що був старшим ранґою від всіх старшин в переділі. Після неспаної ночи хилило його до сну, та заснути не міг — перешкоджувала балаканина й голосні сміхи пасажирів. Вийшов на коридор ваґону освіжитись. Там було заповнено подорожними, навіть жінками. На кожній стації всідали нові пасажири, а не висідав ніхто. Постоявши кілька мінут коло відкритого вікна, вернувся у переділ. Сів і зажмурив очи. Почув іронічні завваги старшин по своїй адресі; ті думали певно, що він заснув.

— Це нюня[9]) якась, тількиб дрихнуть,[10]) — замітив Рябушенков притишено. — Він і на фронті буде спати...

— А ще й кавалерист, гусар! — додав другий цивільний.

— І додайте, — небезпечний мазепинець — докінчив поручник. — Чули, як він за хахлів образився? Руских зове не великоросами, а якимись москвинами... Сепаратист, тай годі... Вартоб звернути увагу його зверхникам, щоб вкоротили язик...

— І за що він здобув Ґеорґія, цікавий я знати? — не вгавав Рябушенков.

[9]) Нюня — роззява.
[10]) Дрихнуть — куняти.

(Дальше буде).

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ЧЕРВЕНЬ 1944 РОКУ

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ:

Відділ 474 в Норт Сайд Пітсбург, Па., злучився з відділом 118, створивши один відділ У. Н. С. під ч. 118, в Пітсбург, Па.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Рош Валерія.
В. 20. Гранко Марія, Цепрен Розалина.
В. 21. Солінський Юрій.
В. 22. Кузьма Юрій.
В. 23. Геро Анна, Лесів Росел.
В. 39. Снігур Вілям В., Кінь Михайло.
В. 45. Слободзян Юрій В.
В. 46. Матчак Анна.
В. 52. Шевчук Генрій, Гелій Амелія М.
В. 55. Папеш Іван.
В. 59. Биш Юрій, Вальковський Петро, Підлуський Роберт В.
В. 61. Бріський Юлія.
В. 63. Буряк Анна, Бріський Павло, Вілсонкрефт Франка.
В. 86. Мороз Алися.
В. 94. Сушинський Григорій, Васкуль Вілям, Шияк Роман, Панкович Марія, Васкуль Григорій.
В. 99. Шийка Ілько.
В. 102. Кедьо Олена А., Кедьо Вілям М. мол., Піндор Стефан, Федак Стефан, Сіка Розалія.
В. 109. Стазецький Семен.
В. 125. Козак Меланія.
В. 136. Пиш Василь.
В. 146. Будзоль Микола.
В. 150. Кінаш Домка.
В. 163. Річинський Пилип, Річинська Франка.
В. 165. Юркевич Бонна Джійна.
В. 170. Гаратон Павло.
В. 186. Тиганський Евген.
В. 204. Андрухів Анна, Микитович Анна М., Муричка Марія, Павлюк Антонета, Гладій Зофія.
В. 212. Каник Ольга.
В. 213. Данько Володимир.
В. 219. Залепка Катерина.
В. 221. Козак Михайло Йосиф.
В. 230. Мамрик Розалія, Токарський Іван, Токарський Дмитро.
В. 232. Пандрак Іван мол.
В. 234. Родницька Олена.
В. 235. Бобак Данило.
В. 236. Гіль АннаБаланда.
В. 254. Біндас Ірина, Кеслецька Марія.
В. 262. Черніський Мілтон А.
В. 274. Волошак Дмитро.
В. 280. Запоточна Ольга.
В. 291. Гербінко Олена, Гладиш Михайло, Кавалець Павлина Е. Медвідь Марія, Ліпницька Михайлина, Пелех Йосиф, Боднар Микола, Гладиш Петро.
В. 292. Гнатович Стефанія, Сорока Генрій, Щик Марджерій Джейн, Таський Варвара.
В. 296. Лобур Марія.
В. 298. Піняга Стефанія.
В. 316. Костецький Йосиф, Турянська Катерина.
В. 319. Оляр Олена.
В. 325. Марлиник Анна, Марлиник Казимир.
В. 334. Маланчак Анна, Овод Марія.
В. 335. Карнафель Ірина.
В. 347. Коцелський Маріян.
В. [illegible] Відак Стефан, Семчишин [illegible]но.
В. 357. Ґавасон Анна.
В. 359. Злобіцька Ольга.
В. 361. Середюк Олена, Почурко Марія.
В. 362. Завацька Верона, Лахевич Дженій.
В. 371. Варнецька Дженета.
В. 372. Ярема Еленора.
В. 373. Канінська Емілія.
В. 380. Кобилінська Дженета.
В. 384. Стехна Марта.
В. 385. Ірха Юстина, Віценто Анна Марія.
В. 388. Летнанчин Анастазія, Мороз Петрунеля, Летнанчий Іван.
В. 397. Джмелик Юлія, Бокайло Олена, Бокайло Ольга, Пайос Теодора, Рудолф Елизавета, Філіпкевич Анна, Матковськцй Михайло, Матковська Марія, Мормело Розалія, Дармопрай Юлія.
В. 404. Клачаний Катерина.
В. 414. Гоюк Катерина, Вітовський Франко, Коскій Анна, Чухрій Олена, Гвінел Зофія, Гоюк Іван.
В. 427. Поспех Параскевія.
В. 432. Миих Григорій.
В. 441. Горденко Григорій, Кособовський Біл, Гелаш Іван В., Калин Стефан, Гримак Теодор, Голошевський Тома, Сероїд Іван, Гладін Калина, Охітва Анна, Байда Іван, Деренівська Евгенія, Данчук Анна, Багай Микола, Вовк Григорій, Костик Петро, Петранюк Василь, Шевчук Вайолета.
В. 444. Кус Григорій В.
В. 451. Козовий Анастазія, Галай Ольга, Козовий Петро.
В. 473. Мерещак Стефан, Мисак Іван, Ткач Катерина, Орихівський Михайло.
В. 477. Ярощак Дмитро, Лех Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 17. Пенковський Лій Рой.*
В. 66. Гнатяк Іван.
В. 72. Федан Григорій, Федан Андрій.*
В. 78. Стерник Іван.
В. 85. Самець Анна, Самець Іван,* Самець Михайло,* Самець Михайло.
В. 94. Паранюк Вілям.
В. 95. Борута Юрій.
В. 96. Соболь Олена, Соболь Марія, Соболь Петро, Соболь Володимир.*
В. 163. Чаплінська Марія.
В. 164. Коц Алфред.*
В. 223. Потічко Павло.*
В. 300. Васильчак Анастазія.
В. 361. Кальба Григорій.
В. 362. Перій Олена,* Перій Іван, Перій Анна.

В. 365. Бартник Яків.
В. 390. Чучелов Юлія.
В. 402. Потоцька Анна, Потоцький Михайло,* Потоцький Михайло.
В. 408. Федишин Анна, Федишин Олена.
В. 441. Проданик Петро,* Проданик Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 29. Блюй Олена.
В. 94. Ліпецький Лев.
В. 130. Бельців Марія.
В. 178. Фецько Семен.
В. 179. Логуш Вікторія, Пресій Олена.
В. 243. Швець Катерина.
В. 298. Данилів Ева.
В. 375. Кроляк Юлія.
В. 397. Штогрин Олена Наталія, Штогрин Володимир,* Чаплінська Марія, Штогрин Володимир.*
В. 451. Смерек Дмитро,* Смерек Михайло.
В. 469. Луцишин Марія, Гарайда Дмитро.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 200. Лин Патрик Йосиф.*
В. 230. Касневич Агнеся.
В. 234. Кобрин Катерина.
В. 238. О'Брайен Ванда.
В. 316. Падучак Михайло.*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Хрущ Лука.
В. 5. Маланчак Андрій, Марко Михайло, Марко Вілям.
В. 25. Новак Микола.
В. 53. Криванич Евген Едвард.*
В. 61. Павло Катерина.
В. 74. Шевчук Стефан, Ліско Каролина, Ліско Юлія, Геча Іван.
В. 78. Мацик Михайло, Навранко Антін, Клепчук Михайло.
В. 82. Шилак Йосиф.*
В. 96. Соболь Володимир.*
В. 103. Кудрінський Микола.
В. 170. Сандуський Марія, Сандуський Іван.*
В. 201. Луців Еленора, Луців Віра.
В. 229. Кеселовський Сергій.
В. 293. Ярош Марія, Ярош Іван.*
В. 313. Солан Франко.*
В. 319. Копяк Григорій,* Клап Олена, Дзвінчик Вілям,* Копяк Тілій, Копяк Григорій.
В. 329. Кравець Олекса, Кравець Анна.
В. 343. Ганчак Йосифа, Ганчак Юлія.
В. 361. Катулька Христина, Катулька Меланія.
В. 365. Сабрінський Іван,* Камінський Микола, Камінська Марія, Камінська Магдалена, Цибрінська Антонина.
В. 386. МкДонел Катерина, МкДонел Джеймс Г.*
В. 393. Жико Катерина, Микуляк Петро.
В. 432. Польний Іван,* Дячун Тимко,* Яйко Василь.
В. 437. Козак Йосиф.* Козак Андрій.*
В. 441. Ламаш Василь.*
В. 443. Кіш Кирило.
В. 444. Бойчишин Вілям.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 12. Фецько Семен.
В. 45. Штогрин Олена Наталія, Штогрин Володимир 2.*
В. 76. Штогрин Володимир.*
В. 163. Чаплінська Марія.
В. 177. Надорожна Анна.
В. 211. Бельців Марія.
В. 216. Швець Катерина.
В. 242. Кроляк Юлія.
В. 373. Логуш Вікторія, Пресій Олена.
В. 469. Смерек Дмитро,* Смерек Михайло.
В. 470. Гарайда Дмитро.*
В. 474. РимнякМарія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 200. Лин Петрик Йосиф.*
В. 230. Касневич Агнеся.
В. 234. Кобрин Катерина.
В. 238. Романюк Ванда.
В. 316. Падучак Михайло.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 196. Лучка Ева, Лучка Матвій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 50. Дзяд Дмитро.*
В. 179. Ілечко Стефанія.
В. 251. Олексів Олена.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 1. Раповий Володимир.
В. 2. Станчак Михайло.
В. 42. Никифорчин Антін.
В. 45. Слободян Григорій.
В. 58. Романчук Іван.
В. 67. Мельник Михайло.
В. 91. Дюк Анастазія.
В. 106. Романчак Анастазія.
В. 179. Владика Теодор.
В. 238. Дацько Данило.
В. 246. Москалик Валис.
В. 247. Ференс Ілько.
В. 288. Тулба Ева.
В. 305. Дацько Анастазія.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1944 року було в У. Н. Союзі повнолітних членів	32,199
В місяці червні 1944 р. принято нових	151
В місяці червні 1944 р. принято наново	34
В місяці червні 1944 р. принято з переступними листами	30
В місяці червні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	5
В місяці червні 1944 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	32,419
В місяці червні 1944 р. суспендовано	48
В місяці червні 1944 р. відійшли з переступними листами	29
В місяці червні 1944 р. відійшли до інших кляс	5
В місяці червні 1944 р. відійшли до нового роду обезп.	—
В місяці червні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	3
В місяці червні 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	2
В місяці червні 1944 р. померли	14
Разом	101
З кінцем місяця червня 1944 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	32,318

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі А.А.	на $ 500	92
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	192
В клясі В.В.	на $1500	6
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500	на $ 500	473
В клясі О-1000	на $1000	321
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	4,131
В клясі Р-1000	на $1000	2,364
В клясі Р-1500	на $1500	22
В клясі Р-2000	на $2000	14
В клясі Р-2500	на $2500	2
В клясі Р-3000	на $3000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	2,713
В клясі Е-1000	на $1000	1,148
В клясі Е-1500	на $1500	18
В клясі Е-2000	на $2000	8
В клясі Е-3000	на $3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	4,104
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,643
В клясі W-1500	на $1500	38
В клясі W-2000	на $2000	17
В клясі W-2500	на $2500	1
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-різні суми		88

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	186
В клясі Т- 500	на $ 500	3,769
В клясі Т- 750	на $ 750	557
В клясі Т-1000	на $1000	8,215
В клясі Т-1500	на $1500	199
В клясі Т-2000	на $2000	53
	Разом	32,318

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 7. Руш Бленч.
В. 10. Крос Чарлс Йосиф мол.
В. 14. Ковалів Володимир мол., Ковалів Річард В.
В. 39. Кін Роберт В.
В. 45. Слободян Джудит Анна.
В. 54. Савіцький Василь.
В. 61. Орищак Марія Анна.
В. 63. Петровська Франка Тереса 2, Маврій Доглис Е.
В. 94. Бугай Розмарія Джійна, Кресвей Синтія Джой, Бугай Денис Едвард, Сушинський Дженій П., Сушинський Розалія Л., Васкуль Орест, Васкуль Елизавета, Васкуль Донна, Васкуль Долореса, Васкуль Дайанна, Васкуль Розалія.
В. 102. Бочуляк Стефан Рійд, Улан Іванна Марія.
В. 112. Бочуляк Стефан.
В. 144. Воріс Іванна.
В. 145. Бача Іванна Бетій.
В. 150. Кінос Дженій Амелія.
В. 155. Чумер Марія.
В. 158. Баглай Андрій Гейл.
В. 175. Градовський Андрій І. Мельник Григорій.
В. 183. Шермен Долореса Анна, Шермен Роберт Джеймс.
В. 199. Рак Стефан, Олексів Григорій, Кіча Патрися Е.
В. 200. Паращук Евген мол.
В. 204. Рікий Христина, Кручковський Юрій Бернард, Доскоч Деннис, Мельник Стефан Михайло.
В. 212. Ландзяк Люба А.
В. 217. Булавінець Марія.
В. 218. Клемен Лорета Джійна.
В. 219. Штогрин Іванна.
В. 221. Лесняк Іван Михайло, Лесняк Данило Микола.
В. 222. Заокопний Патрися Марія, Заокопний Соня Ірина.
В. 229. Васіленько Маріянна.
В. 230. Мамрик Михайло.
В. 236. Прислопський Микола Джерій.
В. 245. Варден Сандра Марія.
В. 271. Гамула Йосиф Роман.
В. 291. Войчіцький Роберт Е., Войчіцький Вілям.
В. 292. Лак Михайло Іван, Лак Реймонд Йосиф, Сісель Сузан Марія, Сісель Джеквелин Анна, Мозуркевич Вілям П., Щик Доглис Арналд, Щик Стефан Михайло, Коблек Ольга, Коблек Константин, Гнатович Розалія Марія, Гнатович Реймонд, Гнатович Ольга, Гнатович Едвард, Гнатович Флоренса, Гнатович Іванна.
В. 296. Романо Елейна Марія.
В. 334. Ювак Василь.
В. 341. Боднарчук Юлія Маруся.
В. 348. Брях Петро.
В. 353. Василюк Річард.
В. 361. Береговський Данило, Савіцька Соня Катерина.
В. 362. Велш Джером.
В. 364. Теребенець Іван Роджер.
В. 371. Кубіда Іван.
В. 373. Вебер Кенет Едвард.
В. 380. Гриник Марія, Гриник Вілям.
В. 385. Ірха Олена, Віценто Філис А.
В. 388. Мороз Розалія, Мороз Іван.
В. 414. Цап Юрій, Гоюк Каролина, Вітовський Бериль, Бренч Норман Давис мол.
В. 432. Чабан Дженет Ольга, Пашкевич Марія Олена.
В. 441. Гелаш Олеся Геня, Гелаш Орест Тарас, Реваковська Ванда Берта, Калита Геня, Зробок Любомира Надія, Зробок Стефан, Зробок Василь, Квасниця Володимир Іван, Микуляк Олена Войолет, Калита Едвард, Гуловатій Евелина Юстина.
В. 444. Кус Еррол Е., Кус Давид В., Кус Роберт С., Кус Лін Анна.
В. 451. Козовий Анна, Козовий Богдан.
В. 461. Чічковський Тед Лерій, Тарнавська Патрися Ольга.
В. 464. Масевич Іван.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 17. Ткач Іван Ронаід, Пенковська Долореса, Пенковський Доналд, Пенковський Едвард.
В. 78. Стерник Іван.
В. 96. Соболь Розмарія, Соболь Меланія.
В. 102. Піндур Стефан.
В. 130. Перепелюк Грегорій.
В. 223. Потічко Павло.
В. 402. Потоцький Микола, Потоцька Зофія.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

В. 179. Пресій Мирилина.
В. 341. Огінський Юліян Евген.
В. 397. Штогрин Евген Лев.
В. 451. Смерек Микола, Смерек Василь, Смерек Стефан.

ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС ДІТИ:

В. 112. Бусько Лувійз Анна.
В. 170. Коблан Іван Данило.
В. 179. Пресій Марилина.
В. 180. Гурин Михайло Олександер.
В. 301. Церонюк Дайана Г.
В. 367. Яцків Катерина.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 1. Ліщинська Дорота, Ліщинська Марта.
В. 5. Малан Варвара А.
В. 6. Федів Катерина.
В. 48. Месько Маргарета.
В. 53. Криванич Евген.
В. 74. Ліско Андрій.
В. 96. Маник Михайло.
В. 132. Білінський Володимир, Білінський Михайло, Білінська Катерина, Білінськийй Франко, Білінська Дорота.
В. 219. Салагуб Дженій.
В. 221. Кашуль Леоня.
В. 230. Лодин Марія Іванна.
В. 274. Товарницький Володимир, Товарницька Маріянна, Товарницька Іванна.
В. 293. Ярош Стефан, Ярош Михайло, Ярош Джійна Марія.
В. 319. Дзвінчик Іван, Копяк Микола, Дзвінчик Іван.
В. 343. Ганущак Розалія.
В. 365. Флиста Дмитро.
В. 386. МаДонел Павло Гю, МкДонел Дженет Марія, МкДонел Джеймс Йосиф.
В. 393. Жико Вілям.
В. 397. Мормело Іван, Білінська Юлія.
В. 414. Мацьків Йосиф, Мацьків Микола Юрій, Мацьків Василь.
В. 418. Камінський Теодор.
В. 429. Гочко Анна, Гочко Олена.
В. 441. Сойка Едвард, Зелінський Іван.
В. 475. Рудич Іванна, Рудич Іван.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 45. Штогрин Евген Лев.
В. 341. Бозок Надія.
В. 373. Пресій Марилина.
В. 469. Смерек Стефан, Смерек Василь, Смерек Микола.
В. 474. Лейбек Маріянна Джейн.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 21. Солінський Юрій.
В. 39. Снігур Василь Володимир.
В. 55. Папез Іван.
В. 61. Бріський Юлія.
В. 63. Буряк Анна, Бріський Павло.
В. 86. Мороз Олеся.
В. 102. Піндур Стефан, Сіка Розалія.
В. 109. Стазецький Семен.
В. 212. Канюк Ольга.
В. 213. Данько В. Володимир.
В. 230. Токарський Дмитро, Токарський Іван.
В. 232. Пандрак Іван.
В. 234. Рудницька Олена.
В. 235. Бобак Данило.
В. 274. Волощак Дмитро.
В. 280. Запоточний Ольга.
В. 291. Гладиш Олена, Гладиш Михайло.
В. 298. Півяга Стефанія.
В. 319. Оляш Олена.
В. 335. Канафель Ірина.
В. 359. Злобіцька Ольга.
В. 384. Стехна Марта.
В. 404. Клачаний Катерина.
В. 473. Орихівський Михайло.
В. 477. Ярощак Дмитро.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 112. Бусько Лувійза Анна.
В. 170. Коблан Іван Данило.
В. 179. Пресій Марилина.
В. 180. Гурин Михайло Олександер.
В. 301. Цироник Дайанна Г.
В. 367. Яцків Катерина.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 164. Калинич Максим.
В. 336. Ящак О. Наталія, Ящяк Ольга.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1944 року було в У. Н. Союзі дітей членів	10,894
В місяці червні 1944 р. принято нових	118
В місяці червні 1944 р. принято наново	13
В місяці червні 1944 р. принято з переступними листами	18
В місяці червні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	6
Разом	11,049
В місяці червні 1944 р. суспендовано	42
В місяці червні 1944 р. відійшли з переступними листами	19
В місяці червні 1944 р. відійшли до старших членів УНС	29
В місяці червні 1944 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	6
В місяці червні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	3
В місяці червні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці червні 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червні 1944 р. померли	
Разом	99
З кінцем місяця червня 1944 р. в У. Н. С. було дітей членів	10,950

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-шій	на $500	4,923
В клясі 2-гій	на $400	1,398
В клясі 3-тій	на $100	2,234
В клясі 4Р	на $ 250	33
В клясі 4Р	на $ 500	977
В клясі 4Р	на $1000	241
В клясі 5Е	на $ 250	171
В клясі 5Е	на $ 500	803
В клясі 5Е	на $1000	170
	Разом	10,950
З кінцем місяця червня 1944 р. в У. Н. Союзі були всіх обезпечених		43,268

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

но. Значиться в майбутности, при нових катаклізмах, як ось теперішний, виринулаб напевно справа получення найближчих українських територій з цею малою, але істнуючою нацією. Мала незалежна держава якогось народу стає тим евангельським малим гірчичним зерном, з якого вирости може могутнє дерево. Оце правдива вартість незалежности, якою кожний нарід так сильно дорожиться та її боронить.

З Домашнього Фронту

Як не мусите, то не подорожуйте.

Мимо того, що Офіс Оборонної Транспортації перестерігає цивільне населення подорожувати якнайменше, перед четвертим липнем колієві стації були так переповнені, що не було де голці впасти.

ООТ щераз звертається до цивілів з просьбою, щоб коли вони не мусять подорожувати, то не робили цего. Як хочете забавитися, то не шукайте розривки хто знає, де, бо таку напевно можете найти в своїй власній місцевості. Уважайте, що коли ви їдете шукати розваги, то забираєте місце воякам і жінкам, які служать при війську і, які хотіли би відвідати родину.

Офіс Оборонної Транспортації говорить, що коли цивілі здержуються з неконче потрібними подорожами, то вони причиняться до перемоги, і то дуже багато. Уважайте, що тепер подорожує багато вояків й інших людей, котрі їдуть з одного місця в друге в справі военного діла і цивільне населення не повинно їм перешкаджати. Крім того тепер ще їде додому певне число ранених вояків, і цивілі також не повинні справляти їм неприємностей.

Встановляють ціну на вживані військові троки.

Бюро Контролі Цін зробило заяву, що вже встановляється ціну на 450 різного типу військових троків, які підуть на продаж. Ціну встановляється на тій самій основі, що і на троки та авта для вжитку цивільного населення.

Покищо, каже Бюро Контролі Цін, встановляється ціну на спеціяльно збудовані для війська троки, „трейлерс", „джіпс", „стейшен вегенс" й іншого типу авта та троки.

Молодь вдається на фарми.

Департамент Рільництва повідомляє, що американська молодь вже зголошується до праці на фармах, щоби помогти зібрати на час фармерські продукти цего літа.

Тому що цего року в стейті Ню Йорк весна трохи приспішила, фармері віднеслися до уряду достачити їм молоді і жінок до збирання достиглих ягід. В стейті Делевер — одна з публичних шкіл дала дітям два тижні вакацій, щоби поїхали на фарми і помогли фармерам зібрати шпараґи. 125 хлопців радо зголилися виїхати на фарму і, зібравши шпараґи, вернули докінчувати науку. Потім друга ґрупа виїхала на фарми до праці. В деяких полудневих стейтах — де жнива приходять скорше — молодь вже давно працює на фармах. Кажуть, що в Алабамі яких 800 шкільних дітей помагає фармерам копати бараболі.

Департамент Рільництва каже, що цего літа фармерам буде треба принаймні 1,200,000 шкільних дітей до праці вчасі жнив, цебто 300,000 більше, як минулого року.

23 липня на фармах починається тиждень безпеки.

Департамент Рільництва заявив, що вв 1943 році на фармах було дуже велике число нещасливих випадків. 20,000 людей згинуло, а 2,000,000 фармерів, членів їх родин і фармерських робітників зазнали тяжчого і легчого покалічення. Це є надто велике число і тому Департамент Рільництва призначив на фармах тиждень безпеки, який пічнеться 23. липня.

Статистика доводить, що мимо того, що на ріллі 1943 року працювало всего 16 відсотків американських робітників, то нещасливих випадків на фармах було аж 24 проценти. Краєва Рада Безпеки обчислила, що через нещасливі випадки на фармах, робітники стратили два рази більше часу, як потрібно на однорічну продукцію харчів. Краєва Рада Безпеки говорить, що якби той втрачений час обрахувати на гроші, то нещасливі випадки на фармах зїли 1,000,000,000 долярів.

Горальні звільнені від военної продукції.

Голова Ради Военної Продукції, Доналд М. Нелсон повідомив американські горальні, що в місяці серпні вони не мусять виробляти індустріяльний алькоголь. В тім часі вони можуть продукувати щось інше, а в вересні знов пічнуть виробляти індустріяльний алькоголь. Нелсон сказав, що РВП тримається тої засади, що коли покажеться, що повна фабрика може бути звільнена від продукції военного матеріялу, то її негайно про це повідомляють.

Доналд Нелсон сказав, що коли директор виробу ґуми, Бредлей Дуї, дав йому знати, що ґумова промисловість може обійтись в 1944 році з 20,000,000 ґальонів індустріяльного алькоголю менше ніж було обраховано, то він рішив повідомити американські горальні аби в серпні такого алькоголю не продукували.

Цивілі матимуть 1,250,000 бочок ґазоліни денно.

Военний Адміністратор Ґазоліни, Геролд Л. Ікес, сказав, що в останніх чотирьох місяцях 1944 року — цивільне населення Злучених Держав матиме до розпорядимості 1,250,000 бочок ґазоліни денно.

Це є 7,000 бочок денно менше ніж в середніх чотирьох місяцях року, але коли возьмемо під увагу, що в осени фармері вживають менше ґазоліни, то зменшення не відібється зле на загальному населенні.

Заробили в марті 12,900,000,000 долярів.

Департамент Торговлі заявляє, що в марті 1944. року в Америці люди заробили 12,900,000,000 долярів. В лютім цього року — вони заробили 12,100,000,000 долярів.

Рада Федеральних Резерв обявила, що при кінці місяця березня 1944 року, в Америці було в обігу 21,040,000,000 долярів.

Власники троків повинні звертатися з справами до районових Офісів Тборонної Транспортації.

Офіс Оборонної Транспортації заявив, що відтепер власники троків, яким потрібно нових частин або чогось подібного, повинні звертатися не до районових офісів так-званих „Бюро оф Мотор Керієрс", які удержує Міжстейтова Торговельна Комісія, а до районових філій Офісу Оборонної Транспортації. Перших бюр було в Америці 80, а філій ООТ є 142.

Военна Адміністрація Морської Транспортації при роботі.

Военна Адміністрація Морської Транспортації заявила, що кілька місяців перед інвазією Европи треба було приспішувати морську транспортацію всіма способами. Наші вояки заморем чекали на зброю, амуніцію і все друге, чого потрібно до інвазії.

В американських портах чекали повзи, літаки, гармати, ґазоліна, олива, харчі, военні лодки, баржі, 210-тонві тоґси і багато інших річей, що їх було треба негайно перевезти заморе. Военна Адміністрація Морської Транспортації звернулася з просьбою до моряків і робітників в пристані, щоби вони спішилися з роботою і, щоби корабель міг негайно вертати назад до Европи. Треба признати, що моряки, робітники співпрацювали з ВАМТ на всі сто відсотків.

Наслідком співпраці власників кораблів, моряків і робітників при виладовуванню і ладованню кораблів та їх направі — в трьох місяцях перед івазією ощадженоскільки часу, що заступив 123 кораблі на кождий місяць. Іншими словами кажучи, моряки й робітники защадили 3,700 годин праці місячно, так що морська транспортація на Північнім Атлантику була в повнім русі і военний матеріял для інвазії Европи був перевезений вчас.

НІМЕЦЬКЕ ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ПОКИДАЄ БАЛТИК.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Німецьке радіо передало інструкції німецьким цивілям в прибалтійських краях, щоби вони негайно вибиралися відти, бо Балтик уважається вже военною зоною і цивілям небезпечно там перебувати. Хто вибирається на захід, то обовязково повинен забирати з собою тягло, моторові вози, авта, тощо. Хатної обстанови та меблів з собою не перевозити, бо такі річи є маловартні.

Бесідник повчав німецьких цивілів вибиратися додому бічними, не головними дорогами, щоби не бути на дорозі військовим властям. Німецька преса, яка щойно вчора наспіла, пише, що в Східній Прусії можуть відбуватися великі бої і також просить цивілів, як можна, то вони повинні вибиратися з тих місць, в котрих німецькі війська будуть ставити опір.

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за червень 1944 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж червня 1944 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар

Пятна неволі

Пять великих новинкарських агенцій, що достарчають новинок для преси в Злучених Державах і Канаді умовилися недавно, щоби в однаковий спосіб писати назви рік, гір та міст в Европі, а цей однаковий спосіб є способом, що його приняло Національне Географічне Товариство в Злучених Державах як найправильніший спосіб. Щож це за правильний спосіб? Писати назви так, як „місцеве населення" їх вимовляє. Від оцего правила рішили новинкарські агенції відступити тільки в небагатьох випадках, коли в англійській мові вже втерлися занглійщені форми назв, прим. Москов, а не Москва, Ром, а не Рома.

Враз з тим, як новинкарські агенції приняли новий спосіб писання по англійськи географічних назв, вони подали й взірці деяких назв, як вони мають тепер виглядати. Ріка Дністер пишеться тепер DNESTER, а не DNIESTER, як давніше писали; ріка Дніпро — DNEPR, а не DNIEPER. Можливо, що Національне Географічне Товариство в Злучених Державах має й такі інформації, що населення на Україні називає свої ріки Днестр і Днепр, одначе ми найкраще знаємо, що ніхто на Україні так не говорить. Місцеве населення говорить Дністер і Дніпро, і латинськими буквами це зовсім легко можна написати DNISTER і DNIPRO. В такім виді лекше й англійцеви вимовляти назви українських рік. Українські слова взагалі лекше вимовляти англійцеви, як російські. А писання DNESTR і DNEPR не є нічим іншим, як спробою вимовляти назви цих рік не на український, а на російський лад — Днестр і Днепр, — отже якраз на перекір правилу, яке Національне Географічне Товариство приняло — уживати назви в вимові „місцевого населення".

Не тільки Національне Географічне Товариство в Злучених Державах, але взагалі наука географії в культурних народів здавна вже признає першенство географічним назвам, вживаним місцевим населенням, замісць назв перекручених, які старається накинути поневоленому місцевому населенню державна влада народу, що над ним панує. Боротьба за першенство географічних назв, вживаних місцевим населенням, над назвами штучними, або перекрученими, провадилася вже перед першою світовою війною і провадилася навіть в Галичині, де назви українських місцевостей були здебільша поперекручувані на польський лад, хоч місцеве населення ніколи їх не вживало. Як би війна була скінчилася самовизначенням народів, як то поневоленим народам аліянти обіцяли, і як би український нарід був створив та вдержав свою державу, то назви міст, сіл і рік на Україні булиб нині далеко інакше виглядали, як вони є позначувані на мапах і як їх Національне Географічне Товариство приймає. Певна річ, що тоді й Національне Географічне Товариство Злучених Держав не йшло би проти свого власного правила і не подавалоб російської або польської вимови географічних назв на Україні за вимову місцевого населення.

Як справа тепер стоїть, то майже всі географічні назви на Україні є на мапах та в підручниках поперекручувані. Вони поперекручувані як не на польський, то на російський лад. Назви українських сіл, міст і рік приходилося нам минулого року майже щодня находити у воєнних звідомленнях, але вони майже ніколи не були в українськім виді. Не тільки Дніпро не був Дніпром і Дністер не був Дністром, але й Донець не був українським Донцем; він називався Донец, хоч треба дуже сумніватися, чи англійцеви, або американцеви лекше вимовити Донец, як Донець. Важна вузлова станція Лозова на полудне від Харкова, ніколи не була названа у воєнних звідомленнях по українськи, Лозова, як її місцеве населення називає, тільки Лозовая, хоч треба сумніватися, чи це влекшувало вимову англійцеви, який так любить короткі слова, що навіть „папа" скорочує на „па" і „мама" на „ма". Український Кривий Ріг мабуть міг поломати англійцеви язик, як би він був пробував його вимовити, отже треба було його подавати в російськім виді — Крівой Рог. Мабуть ніхто з англійців був би не вимовив назви Біла Церква, але назва Белая Церков так сунулася йому по язиці, як з маслом.

Українець не міг пізнати України по назвах, що приходили щодня цілий рік у звідомленнях з фронту, а коли російські війська увійшли до Галичини, то галицький українець не може пізнати назви свого рідного села. Чому не пізнає її? Раз тому, що вона подана в польській формі, а по друге ще й тому, що польська форма в додатку перекручена на російський лад. Ось приклад: Звідомлення з Москви через радіо 22. березня вичислило ряд місцевостей в Галичині „визволених" совєтською армією. Ось ці назви: Заложце, Ґлубочек Велікі, Трембовля, Мікулінци, Ґрімалов, Березовіца Велька, Мишковіца, Настасув, Сущін, Ґлещава, Яблонов, Хоростков, Деренювка... В мові місцевого населення ці місцевости є: Залізці, Глубічок Великий, Теребовля (старе княже українське місто), Микулинці, Грималів, Березовиця Велика, Мишківці, Настасів, Сущин, Глищева, Яблонів, Хоростків, Деренівка. Аби дістатися в світ, назва кожної з тих місцевостей мусіла бути перемелена коли не через польські та російські жорна, то бодай через польські. „Братній" російський нарід, що ніби то приходить „визволити" Західну Україну не тільки від німецької окупації, але й від польського ярма, все таки находить ще стільки пошани для поляків, що для польської назви кожної української місцевости дає першенство супроти українських назв, яких уживає місцеве населення.

Яка з того чудасія виходить, нехай покаже один приклад. Між Теребовлею і Грималовом є село, яке місцеві мешканці і ціла околиця називає Глищева. Значіння цеї назви пояснює місцева традиція тим, що звиж 300 літ тому на місци, де це село збудоване, поселився чоловік, що називався Глищ. Від нього й пішла назва оселі — Глищева (з наголосом на ва). Коли з оселі повстало село, польський пан, до якого те село належало, потребував формально те село десь в урядових актах записати, а що наскрізь українська назва села не дуже надається до переписання латинськими буквами, то він перекрутив її на HLESZCZAWA. В селі повстала церква і парохія, але греко-католицькі священики провадили парохіяльні книжки також по польськи, отже не вживали для села назви, якої місцеве населення вживає, а держалися польської назви, панської. Колиж прийшло до того, що можна було вже писати село й українськими буквами, то комусь прийшло на думку, що й тоді краще цю назву писати більше на польський лад і зачав писати Глещава, — хоч ніхто в селі, ні в околиці цеї назви не вживає. А тепер приходить „братній" нарід, аби село від поляків „визволити", одначе знов місцеву назву села — Глищева — ігнорує, а дає першенство назві в польській формі. На лихо, і в ній перша буква є „г", якої москаль не вимовить, хоч би й вдавився, отже перекручує її на „г" і робить з української Глищеви — Глещаву. Ні один з колишніх мешканців Глищеви, котрих в Канаді не бракує, не пізнав, що це про його село мова, коли чув в радіо, що совєтська армія визволила від німців „Глещаву".

Національне Географічне Товариство Злучених Держав може бути переконане, що назва „Глещава" є дійсною назвою, якої вживає місцеве населення. Чому не малиб повірити, коли далося здурити, що назви Днестр і Днепр є назвами, вживаними місцевим населенням? На жаль, це так само не є назви вживані місцевим населенням, як не є індіянськими ріжні назви міст і рік в Канаді та Злучених Державах, що ніби мають бути індіянськими, але індіяни не пізнають їх, бо вони занадто перекручені. Та за „індіянські" назви в Канаді не треба бодай винувати тих, що їх перші ужили; в них звичайно було більше доброї волі, як знання індіянської мови, отже — помилилися. В Европі перекручування місцевих назв провадилося не через помилку і не з пошани для старих назв, або для залишення памяти про мешканців країни, а якраз навпаки, — щоби затерти память про людей, які там колись жили; зробити людей чужинцями у їх ріднім краю. У своїм господарюванню на українських землях поляки та росіяни мали і мають на меті, як що можливо, затерти слід, що там кались жив український нарід і якраз першим способом для того було перекручування українських географічних назв. Спольщені та змосковщені українські географічні назви були і досі остають такими самими пятнами неволі українського народу, як пятном неволі китайського народу було до недавна коса. Кожний китаєць був обовязаний носити косу, як символ свого підданства манджурам, що пару сот літ тому завоювали Китай та вимагали від китайців оцеї видимої признаки їх підданства. Признаками підданства українського народу є спольщені та змосковщені назви українських сіл, міст та рік. Це такі самі пятна неволі, як ті пятна, що канадійський фармер випікає на шкірі своеї худоби.

Національне Географічне Товариство потребує трохи більше обережности з географічними назвами з України, бо це звичайно не є назви, вживані місцевим населенням. — („Український Голос").

НІМЦІ ВИНИЩУЮТЬ ПОЛЬСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ

ЛОНДОН. (ОНА) Польські урядові кола оповістили, що опускаючи перед наступом Червоної Армії східні польські землі, німці масово винищують польське населення. Кажуть, що в околицях Янова, Томашова, Замосьця і Грубишева німці розстріляли велике число польських людей, спалили їх трупи і пішли в інше місце робити те саме. Польські державні круги в Лондоні скаржуться, що німці мабуть метяться на поляках за те, що поляки не терпіли німецької влади, боролися проти неї і постійно недавали їй спокою.

Поляки заявляють, що німці тримаються тої засади, що чи виграють війну, чи програють, то все одно витлумлять в окупованих сусідних краях населення до тої міри, що коли прийде третя світова війна, то німці матимуть більше злібного до неї війська, ніж їх сусіди. Тому власне вони вибили мільони населення на Україні, в Білорусії, Польщі і на Балканах. Німці взагалі старалися, аби в окупованих ними краях населення не множилося і робили все що було в їх силі, аби молодих людей розпорошувати по цілій Европі. Наприклад, в Німеччині тепер находиться сотні тисяч молодих дівчат, польських, українських, білоруських, чеських, французьких, бельгійських й інших, яких примушують родити діти для німецької держави. Молоді хлопці хлопці з завоюваних німцями країв находяться або на каторжній праці, або служать в армії і тому населення природно там не прибуває. Коли возьметься під увагу ще це, що німецькі військові лікарі постійно випускають з підлітків в завоюваних краях кров для свого війська, то можемо припустити, які спустошення вони творять серед підбитих ними народів. Зо сотень тисяч виморених голодом підлітків, з котрих німецькі бандити живцем випускають кров, годі сподіватися здорових, боєздатних вояків в будучині.

Комісія Обєднаних Держав в Лондоні, яка придивляється до того всього, що німці роблять в підбитих краях, виготовляє закон, на підставі якого вони мусять бути покарані.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Від. 97 Тов. Івана Франка, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 23. липня в год. 2. в галі церковній під ч. 47 Гови. Ев. Отож просимо усіх членів прийти точно в 2. год., бо збори будуть тревати тільки одну годину, то є від 2 до 3., бо тепер горячі дні і ніхто не хоче сидіти з членів, або урядників і чекати по 3 або 4 години заким другі прийдуть. Отож приходіт точно на час. — В. Сметана, предс.; В. Бродський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 9. липня 1944 року помер у 61. році життя

МИХАЙЛО ДЗЯД,

член відділу 50 У. Н. Союзу в Лорейн, Огайо.

Похорон відбувся 11. липня в українській православній церкві при участи членві і родини, які віддали послідну прислугу покійному. Поховано на цвинтари Гил Парк. Полишив у смутку жену Анастазію, 3 дочки замужні 2 сини, що є при армії. В. Й. П.

Михаїл Шемичик, секр.

ТАРЗАН, ч. 1006 Алярм.

Тепер Тарзан відкрив клітку Тайґа й розбудив його, певний, що малпа його приятель.

Тимчасом Тайґо був лютий на Тарзана, а неволя його лють ще збільшила. Він скочив на Тарзана і зчепився з ним у смертнім бою.

„Не бийся! Ми мусимо втікати перед людьми", говорив Тарзан. Але малпа не слухала.

Потім один зо сторожі зочив дивний бій і заалярмував табор.